

4.6.5.3 De hoge en extra eisen die de automatisering van het proces van belastingheffing en -inning aan de belastingbetaler stelt.

Ook de automatisering van het primaire proces van belastingheffing en -inning stelt eisen aan belastingbetalers. Van der Beek merkt op: "De automatisering grijpt steeds meer om zich heen in fiscaal Nederland; alle actoren in het heffingsproces worden ermee geconfronteerd. Deze actoren, die beslissingen nemen op basis van de informatie die zij hebben, ondervinden de gevolgen van de automatisering van informatieverwerking zowel in de organisatie als in de inhoud van hun rol in het fiscale proces."¹¹²⁷

Er kunnen problemen ontstaan indien een belastingbetaler niet op de hoogte is van zijn rol binnen het geautomatiseerde proces van belastingheffing en -inning. Zo brengt de automatisering met zich mee dat belastingbetalers hun aangifteverplichtingen op maat en op tijd moeten vervullen. Gaat daarbij iets (onopzettelijk) fout, dan krijgt de belastingbetaler te maken met een ambtshalve opgelegde naheffingsaanslag inclusief boeten en kosten.^{1128 1129 1130} Een dergelijke aanslag wordt veelal op geautomatiseerde wijze opgelegd; een voorbeeld dus van het geautomatiseerde, primaire proces van belastingheffing.¹¹³¹ Het vergt de nodige stappen om te voorkomen dat deze aanslagen worden ingevorderd; om een foutieve gang van zaken te corrigeren.¹¹³² Zo zal de belastingbetaler een bezwaarschrift moeten indienen en om uitstel van betaling moeten verzoeken.^{1133 1134} Daarvoor is vereist dat hij weet wat hij had moeten doen, wat er dus fout is gegaan en moet hij weten of en in hoeverre bijvoorbeeld boeten, renten en kosten terecht in rekening worden gebracht. Worden belastingen ingevorderd die in feite berusten op een vergissing, maar waartegen geen stappen worden ondernomen, dan vindt

¹¹²⁷ W.M.M. van der Beek [27, blz. 1319].

¹¹²⁸ Hij kan te laat zijn met het indienen van zijn aangifte of niet precies op tijd betalen.

¹¹²⁹ Zie hoofdstuk 2.

¹¹³⁰ Handleiding loonbelasting etc. [48]. "Als de loonbelasting/premie volksverzekeringen niet wordt aangegeven of betaald dan volgt een naheffingsaanslag, waarvan de hoogte door de Belastingdienst wordt vastgesteld, eventueel verhoogd met boete." (blz. 79, 80).

¹¹³¹ Zie hoofdstuk 2.

¹¹³² De ontstane belastingenschuld zal betaald moet worden binnen het tijdsbestek dat op de aanslag staat vermeld. Belastingenschulden worden meestal betaald via contante betaling of per bank of giro. Een andere manier waarop in de huidige rechtspraak belasting wordt betaald, is de verrekeningsbevoegdheid van de ontvanger. De artikelen 3 en 24 IW 1990 bieden de ontvanger de mogelijkheid rijksbelastingen en andere belastingen en heffingen met elkaar te verrekenen. Dat geldt ook voor te vorderen rente en kosten die het directe gevolg zijn van een te late betaling van belasting.

Artikel 24 IW 1990 houdt in dat zelfs tot verrekening kan worden overgegaan indien de betalingstermijn van een belastingenschuld nog niet is verstreken. Zo kan terug te vorderen omzetbelasting en inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen worden verrekend met te betalen loonbelasting/premie volksverzekeringen. Belastingen worden, vaak als laatste poging van de belastingdienst, ingevorderd door middel van dwang- en invorderingsmaatregelen.

¹¹³³ Artikel 20 juncto 23 AWR.

¹¹³⁴ Zie de hoofdstukken II, III en IV IW 1990. De belastingbetaler kan in afwachting van het antwoord op een door hem ingediend bezwaarschrift tegen de naheffingsaanslag, om uitstel van betaling vragen. (artikel 25 IW 1990) Hij moet dan wel goed letten op de voorwaarden die de ontvanger stelt. Zo moet hij aangeven welk bedrag aan belasting wordt bestreden.